

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 102/2017
01.06.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у привредном спору тужиоца „АА“ у стечају, из ..., кога заступа Милован Лалић, адвокат из ..., против тужених „ББ“ из ..., кога заступа Александар Будалић, адвокат из ... и ЈП „Путеви Србије“ из Београда, ради исплате, вредност предмета спора 32.630.187,30 динара, одлучујући о ревизији туженог „ББ“ из ..., изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5224/16 од 09.11.2016. године, у седници већа одржаној 01.06.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог „ББ“ из

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж 5224/16 од 09.11.2016. године тако што се жалба туженог „ББ“ ... усваја и пресуда Привредног суда у Београду П 1938/15 од 29.03.2016.године преиначује тако што се одбија захтев тужиоца да тужени „ББ“ уплати у његову стечајну масу износ од 32.630.187,30 динара са припадајућом законском затезном каматом.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом „ББ“ из ... накнади трошкове парничног поступка у износу од 2.960.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5224/16 од 09.11.2016. године потврђена је пресуда Привредног суда у Београду П 1938/15 од 29.03.2016. године у делу одлуке којом је обавезан тужени „ББ“ ... да у стечајну масу тужиоца уплати 32.630.187,30 динара са законском затезном каматом од 19.11.2010. године до исплате и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 1.080.000,00 динара.

Против овакве пресуде другостепеног суда тужени „ББ“ ... је изјавио благовремену и дозвољену ревизију. Ревизијом се побија другостепена одлука због битне повреде учињене пред другостепеним судом из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП, као и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је у одговору на ревизију оспорио све ревизијске наводе туженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама разлога прописаних одредбом члана 408. ЗПП и установио да је ревизија туженог основана.

Ревизијом побијана пресуда није захваћена битном повредом из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на чије постојање ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни битном повредом на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац „АА“ ... тужени ЈП „Путеви Србије“ Београд и тужени „ББ“ ... су закључили уговор о цесији дана 19.01.2009. године. Тим уговором је потраживање тужиоца „АА“ према туженом ЈП „Путеви Србије“ у износу од 46.063.154,60 динара уступљено туженом „ББ“ из Пресудом Привредног суда у Београду П 16202/10 од 22.09.2001. године утврђено је да тај уговор нема правно дејство према стечајној маси тужиоца „АА“ у стечају и обавезан „ББ“ да у стечајну масу уплати износ од 20.000.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом. Ова пресуда је постала правноснажна и извршна 04.03.2012. године. Правноснажном пресудом Привредног суда у Београду П 12036/10 од 14.09.2010. године обавезано је ЈП „Путеви Србије“ да тужиоцу „ББ“ исплати износ од 26.063.154,60 динара са законском затезном каматом од 11.05.2009. године. Поступајући по тој пресуди ЈП „Путеви Србије“ је 18.11.2010. године исплатило овде туженом „ББ“ укупан дуг у износу од 32.630.187,30 динара.

Сагласно тако утврђеном чињеничном стању, а на темељу одредбе члана 108. став 1. Закона о стечајном поступку, нижестепени судови су обавезали „ББ“ ... да у стечајну масу „АА“ уплати износ од 32.630.187,30 динара, који је исти стекао од ЈП „Путеви Србије“ по пресуди П 12036/10 од 14.09.2010. године по основу уговора о цесији за који је пресудом истог суда П 16202/10 од 22.09.2011. године утврђено да не производи правно дејство према стечајној маси тужиоца. У прилог такве одлуке се истиче да је правно дејство пресуде П 16202/10 од 22.09.2011. године настало након доношења пресуде П 12036/10 од 14.09.2010. године, због чега се у конкретном случају и конституише обавеза „ББ“ ... да на темељу одредбе члана 108. Закона о стечајном поступку врати у стечајну масу тужиоца наплаћени износ по пресуди П 12036/10 од 14.09.2010. године.

Врховни касациони суд не прихвата овакво становиште нижестепених судова, јер налази да је исто засновано на погрешној примени материјалног права.

Није спорно да сагласно одредби члана 108. Закона о стечајном поступку правна дејства побијања воде конституисању обавезе враћања у стечајну масу

стеченог по основу побијаног правног посла. Неспорно је и да је пресудом Привредног суда у Београду П 16202/10 од 22.09.2011. године правноснажно утврђено да уговор о цесији закључен између тужиоца „АА“, ЈП „Путеви Србије“ и туженог „ББ“ не производи правна дејства према стечајној маси тужиоца као стечајног дужника. Спорно је да ли се позивањем на правна дејства те пресуде може непосредно применити одредба члана 108. Закона о стечајном поступку и тако анулирати правно дејство претходно донете и извршене правноснажне пресуде Привредног суда у Београду П 12036/10 од 14.09.2010. године. С тим у вези, спорно је и да ли се по том основу може обавезати тужени „ББ“ да наплаћени дуг по пресуди Привредног суда у Београду П 12036/10 од 14.09.2010. године од ЈП „Путеви Србије“ врати у стечајну масу тужиоца. Одређујући се о тим спорним питањима нижестепени судови су заузели становиште да је такав захтев тужиоца основан.

Међутим, Врховни касациони суд налази да изнето становиште нижестепених судова нема правно утемељење. Ово и из тог разлога што се правна дејства правноснажне пресуде могу изменити само новом судском одлуком донетом у поступку по законом прописаним правним лековима. У конкретном случају пресуда Привредног суда у Београду П 12036/10 од 14.09.2010. године није измењена ни по једном законом прописаном правном леку. Напротив, то је правноснажна и извршна пресуда по којој је „ББ“ ... наплатила досуђена потраживања од ЈП „Путеви Србије“ далеко пре доношења пресуде истог суда П 16202/10 од 22.09.2011. године. При томе, правно је ирелевантно шта је био правни основ обавезивања ЈП „Путеви Србије“ да досуђени износ по пресуди П 12036/10 од 14.09.2010. године плати „ББ“. Ово из тог разлога што је намирење „ББ“ реализовано по основу извршног наслова, који представља управо пресуда П 12036/10 од 14.09.2010. године. Тако извршено намирење „ББ“ је правно допуштено и оно се не може оспорити све док у правном поретку постоји правноснажна пресуда по коме је исто реализовано. Из тог разлога се ни произведена правна дејства по тој пресуди не могу анулирати доцније донетом пресудом Привредног суда у Београду П 16202/10 од 22.09.2011. године, без обзира што је том пресудом правноснажно утврђено да уговор о цесији по коме је и пресудом П 12036/10 од 14.09.2010. године била конституисана обавеза ЈП „Путеви Србије“ да „ББ“ плати износ који је предмет овог спора не производи правна дејства према стечајном дужнику. Из тог разлога су нижестепени судови погрешно одлучили када су без претходне измене правноснажне пресуде П 12036/10 од 22.09.2011. године обавезали туженог „ББ“ да примљени износ по том основу врати у стечајну масу тужиоца у складу са одредбом члана 108. став 1. Закона о стечајном поступку. Ово и из тог разлога што правна дејства прописана одредбом члана 108. став 1. Закона о стечајном поступку настају само када је у законом спроведеном поступку правноснажно утврђено да је побијана правна радња стечајног дужника директно довела до пресуђења и доношења судске одлуке којом је одлучено да право не постоји, иако постоји. Примера ради то би био случај успешног побијања правне радње стечајног дужника учињене пропуштањем због недостављања доказа или непредујмљивања трошкова вештачења, када је управо због изостанка тих доказа пресудом утврђено да утужено право не постоји. У сваком случају, и тако учињене радње пропуштања од стране стечајног дужника могу се побијати само када су у

директној вези са донетом пресудом као последицом изостанка одговарајуће процесне одбране стечајног дужника. У конкретном случају није извршено побијање било које правне радње тужиоца као стечајног дужника предузете у вези са доношењем пресуде Привредног суда у Београду П 12036/10 од 14.09.2010. године. Стога се извршено намирење туженог „ББ“ по основу те пресуде не може оспорити позивом на правне последице доцније донете пресуде Привредног суда у Београду П 16202/10 од 22.09.2011. године.

То су разлози због којих је на темељу одредбе члана 416. став 1. ЗПП ревизија туженог „ББ“ усвојена и одлучено као у ставу два изреке.

Одлука о трошковима парничног поступка је донета на темељу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 154. и 163. ст. 1, 2, 3. и 4. ЗПП. Туженом су досуђени трошкови одговора на тужбу у износу од 45.000,00 динара, састава жалбе и ревизије у износу од по 90.000,00 динара, а све у складу са важећом Адвокатском тарифом. Осим тога, туженом су признати и трошкови судске таксе на жалбу и другостепену одлуку од по 390.000,00 динара, као и таксе на ревизију од 780.000,00 динара и ревизијску одлуку у износу од 1.170.000,00 динара. Досуђена накнада по основу признатих судских такси туженом је одмерена у висини прописаној важећом Тарифом о судским таксама.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић